

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avla ... Thesavrorvm Dei In Passione D. N. Iesv Christi
Effusorum ad Resvrrectionem Mvltorum**

Eyschen, Georg von

Coloniae, 1657

§. 64. Dixit ergo eis: sed nunc qui habet sacculum tollat, similiter & peram.
v. 36.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45549

§. 63. At illi dixerunt. Nihil. v. 36.

Bona confessio quia vera, quia Deo honorifica. Ecclesie Catholice singulariter proficua non habent in hoc verbo & confessione partem impij. Semper eis deest aliquid, semper murmurant, alienis inhiant, prodigunt sua. At Christi discipuli vocem habent: *quando misisti nos, nihil defuit nobis, etiamsi sine pera, sine sacculo mittebas. Tu Domine miro modo prouidebas. Vnus sponte nos vocabat, alius rogatus promptè omnia sua offerebat; etiam de inimicis tuis, ipsi sine infidelibus quoties, & quando, ita placebat tibi, hoc aliqui agebant.* Sed cur ita loqui possunt Catholici, maxime qui de clero sunt, & de sorte Domini, & non possint ita loqui & confiteri Domino impij, qui à Deo non sunt missi ad regendas ecclesias, causam iam exposui, nimirum Dei prouidentia pseudo-Apostolis proprio modo quousuis succurrere recusat Dominus: & ipsi Spiritum Apostolicum, paupertatis voluntariæ non habent, nec uerunt, imo rident uti fatuum. Spiritum illum paupertatis cui nihil desit, verbo, Vestem nuptialem non habent, iubentur exesse.

Domine Deus, ego tibi in omnium illorum persona supplex gratias ago, quos à tempore Apostolorum nunc usque tam mirabiliter, quam suauiter enutristi, vestisti, hospitij excepisti, eo quod in suo ministerio erant occupati, ad quod à te erant missi. Pro omnibus toto orbe constructis pro Catholicis templis, ac sacellis, pro collegiatis Ecclesijs & earum redditibus sæpe sumptuosiss; pro Monasterijs atque cellis, pro omnibus eorum proventibus & oblatiis, Tibi gratias ago, & laudo. opus magnificentie tue sunt hæc omnia, Te clamant, te loquuntur. Sed cur ô Deus, permittis ut ista aliquando peruadant Turcæ, ludæi, Reformati, Lutherani, & sacrilegi? quare permittis ut veniant hæ Gentes in hæreditatem tuam & polluant non templum tantum, sed templa plurima? tota Anglia, Scotia, Hibernia, Dania, Suecia, credo Domine, quod ita id fiat, uti in Machabæorum libro 2. cap. 6. scriptum est non ad interitum, sed ad correptionem generis nostri, non enim sicut in alijs nationibus Dominus patienter expectat, ut eas in plenitudine peccatorum puniat, ita & in nobis statuit, ut peccatis nostris in finem deuolutis, ita demum in nos vindicet, sed statim ultiones adhibet, & hoc magni beneficij est indicium.

§. 64. Dixit ergo eis: sed nunc qui habet sacculum tollat, similiter & peram. v. 36.

Paulo ante Dominus ordinauit, quomodo quoad temporalia bona debeant Ministri Ecclesie esse prouisi, nempe *mamilla Regum lactandos esse; nihil eis, Domino laborantibus, & iustitiam regni Dei querentibus, defuturum. nunc*

H 3

etiā

etiam ordinat quomodo bona temporalia. quæ Ecclesiæ suæ acquisita fuerint sint dispensanda. Nimirum probe ac frugaliter esse conseruanda, ad vsum cleri ac pauperum ordinariæ, vti recta ratio docet, & non opus est doceri à Christo D. N. quoniam in eum vsum data & legata fuerunt. Si tamen extraordinarij casus incidant, quomodo in eis administri bonorum temporalium Ecclesiæ, vel potius prælati eiusdem se gerere debeant, Dominus expressè ordinat, quoniam hoc rationi erat obscurum, cogitante illa sic: *Domino dicatum nefas est tangi, nefas vnquam alio vertere, quam ad eius ministerium vsum &c.* quid igitur in casibus extraordinarijs, vt persecutione bello ab infidelibus illato? & similibus ordinauit Dominus de bonis Ecclesiasticis? Non hoc, quod illa bona sic debeant seruari, ut & ipsa Ecclesia, & Ecclesiasticæ simul pereant personæ, vti quidam fecerunt, sed in talibus casibus, bona ipsa Ecclesiæ adhibenda sunt ad defensionem Ecclesiæ, & personarum eius contra inimicos ecclesiæ potius, quam vt bonis illis parcendo & ipsa, & Ecclesia & personæ amittantur. Faciet ergo prælatus ecclesia in duro necessitatis articulo, quod Dominus ostendit, *Tollet sacculum, tolle & peram*, imo vbi illa defecerint, *tollet & vestimenta seu tunicas sacras*, & vendet & defensionem Ecclesiæ admovebit. quid enim in hoc casu prodesse teæ seruare, quibus seruatis & Ecclesia & ministri eius peribunt & inimicus Dei, de bonis Dei ditabitur?

Domine Iesu, video & admiror sapientiam tuam admirabilem in hoc vltimo tempore vitæ tuæ, in quo omnis homo impendentibus sibi tantis rebus, fuisset turbarissimus. Vere plusquam Salomon tu es, si te audirent tui, tam obsequenter, quam tu sapienter eos doces, certe statui Ecclesiarum semper esset melior. Vidimus tempore nostro irruentes feros apros à septentrione in tuas Ecclesias, ad depascendum eas, quid fecerunt prælati Ecclesiarum multarum? cum sacculis suis aliqui fugerunt, aliqui eos defoderunt, mutis inluserunt, &c. & non alienarunt pro ecclesiæ suæ bono promilite scribendo, pro gladijs &c. & quid factum est? & sacculos & Ecclesias & se personæque perdidit & quare perdidit? Sacculos ex consilio tuo, Domine, non tollebant, sed seruabunt cum Saule seruante pinguisima gregum ad immolandum. Non fecit hoc Archidiaconus Laurentius, non præcepit hoc Sixtuseius Prælatus: non fait hoc consilium datum à te Domine. Iustior es tu, quam vt talia consilia dares, quæ tam perniciosos euentus monstrauerunt. Et adhuc aliud tuæ summæ sapientiæ documentum è paucis illis verbis elucet. Etiam ordinem in alienandis pro necessitate summa rebus ecclesiæ dictasti. nimirum tollere *Primum sacculos, vt potest minus*

minus necessarios, cum sint custodes pecuniarum, quibus amotis ipsi nullius usus efficiuntur. Deinde post hoc peram, quo nomine omne vensile extra vestimenta notatur, Denique tunicam, quo nomine pene supreme necessaria iudicantur. Ecce Domine, ita te intelligo, & tuam iterum sapientiam & laudo & admiror, & quantum possum de prædico.

§. 65. Et qui non habet, vendat tunicam suam & emat gladium. v. 36.

De horum verborum sensu, iam liquet ex dictis in præcedenti §. quid igitur hic amplius potest dici vel cogitari? Hoc mirum videri, quod Dominus ordinans suum Testamentum, seu supremam dictans voluntatem suam, iubensque per suos emi gladium, etiam veste sua divedita, paulo post in hortu venierit Petrum, unum, imò maximum, ex suis uti gladio! quid enim est hoc eme gladium tanto dispendio tuo? & noli uti gladio ad id ad quod creatus est? non enim Petrus utebatur gladio iussu emi, ad viatores spoliandos, vel ad invadendas alienas domos vel pecunias, ut multi solent, sed ad hostem Dei & Ecclesie propulsandum ac puniendum.

Domine, nescio ista conciliare nisi tu suggeras. Doce me, & ego audiam te. quid igitur audio. Et bene te iussisse, ut emeretur gladius, & bene te prohibuisse usum gladii Petro, aliud enim est gladium emere, & aliud gladio uti. emptio enim licita & suavis esse potest, usus emptæ rei aliquis illegitimus esse potest. An igitur usus gladii à Petro in Malchum illum nequiculum & latrocinantem districti erat malus aut illegitimus? Vtique, quia iure est inhibitus? & quare erat iste usus illicitus? Testamentum, in quo emptio gladii ad certos casus Ecclesie erat suasa, vel mandata, & consequenter rationalis eius usus imperatus, erat, nondum erat consummatum morte testatoris, qui eras tu ipse Domine, Petrus vero ante tuam mortem iam exequi volebat quod in testamento tuo dictaueras. Hoc malum erat, post mortem tuam malum non erat, Gratias ago tibi Domine pro eo, quod hoc revelasti mihi, qui doees parulos scientiam, amplius obsecro illumina me.

§. 66. Dico enim vobis, quoniam adhuc hoc, quod scriptum est oportet impleri in me. v. 37.

Disposuerat Dominus testamento suo, de bonis temporalibus Ecclesie suae obuenturis, etiam dictauerat, quomodo ea in necessitate essent tractanda, nempe alienanda, ut Ecclesia sua armis prælatorum defenseretur, quando via iuris eis obstruitur. Hoc verbum cum discipuli Domini, nondum à spiritu S. illuminati audissent more naturæ humanæ, confestim